

Vlaams
Parlement

vergadering **C245**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed

van 26 mei 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Verklaring van Namen – 2194 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de komende Vlaams-Nederlandse handelsmissies – 2081 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de gevolgen voor het buitenlandse beleid van de besparingsoperatie van de Nederlandse Taalunie – 2093 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de besparingen van de Taalunie op onderwijs in het Nederlands als vreemde taal in het buitenland – 2107 (2014-2015)	12
VRAAG OM UITLEG van Marc Hendrickx aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Benelux-acties – 2105 (2014-2015)	17
VRAAG OM UITLEG van Marc Hendrickx aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het aantal Vlaamse stagestudenten in onze partnerlanden – 2166 (2014-2015)	18
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de nefaste effecten van bosbouw in Mozambique – 2187 (2014-2015)	21

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Verklaring van Namen – 2194 (2014-2015)**Voorzitter: de heer Rik Daems****De voorzitter:** Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Op 23 en 24 april vond in Namen de zesde conferentie van Europese erfgoedministers plaats. Dat gebeurde in het kader van het Belgische voorzitterschap van het ministercomité van de Raad van Europa. Tijdens die conferentie werd nagedacht over de toekomst van het Europese erfgoed en de Europese erfgoedzorg, de uitdagingen die zich voordoen in een snel veranderende wereld en de rol die de talrijke Europese erfgoedconventies, referentieteksten en koepelinitiatieven daarin kunnen spelen. De conferentie leidde tot de Verklaring van Namen, waarin wordt gepleit voor een toekomststrategie voor de Europese erfgoedzorg.

In de rand van de conferentie werd ook de Oproep van Namen gelanceerd, over de moedwillige vernietiging en de illegale verhandeling van erfgoed, een onderwerp dat pijnlijk actueel is, zoals iedereen weet. Omdat dat raakt aan twee van uw bevoegdheden, namelijk Onroerend Erfgoed en Buitenlands Beleid, had ik u graag volgende vragen gesteld, minister-president. Op welke manier was Vlaanderen betrokken bij de voorbereiding van de conferentie, aangezien Onroerend Erfgoed – net als cultureel erfgoed, trouwens – een gewestmaterie is in ons land? Kunt u een toelichting geven over de specifieke Vlaamse bijdrage aan de Belgische standpunten? Op welke manier zal Vlaanderen de strategie en de doelstellingen van de Verklaring van Namen laten doorwerken in zijn beleid inzake Onroerend Erfgoed? In het verleden werd naar aanleiding van de Conferentie van Valletta bijvoorbeeld de regelgeving inzake erfgoed en archeologie in Vlaanderen aangepast.

De voorzitter: Mevrouw de Bethune heeft het woord.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V): Minister-president, ik wil de vraag van collega Van Werde graag ondersteunen. In het verleden zijn dergelijke bijeenkomsten – dit was de zoveelste in een rij – telkens een mijlpaal geweest en hebben ze een serieuze impact gehad op het beleid. Voor mij is het vandaag nog niet duidelijk wat de impact van deze vergadering kan zijn.

– Mevrouw Güler Turan treedt als voorzitter op.

Ik had graag uw mening gehoord over de meerwaarde van deze Verklaring van Namen, die voluntaristisch is, maar ook wel algemeen. Ik kan misschien niet zo goed het reliëf zien dat in deze tekst staat, maar het is alleszins een zeer waardevolle tekst. Welke impact zal de verklaring hebben op ons beleid? Is het meeste daarvan niet al gedekt door ons decreet, dat tegemoetkomt aan de meeste accenten uit de verklaring?

Graag had ik ook uw standpunt vernomen over de Oproep van Namen en het gevolg dat wij eraan zullen geven. Dat is ook relevant op internationaal niveau, en aangezien u ook bevoegd bent voor het buitenlands beleid, is het interessant om te weten of we die dimensie ook kunnen meenemen in het Vlaamse buitenlandse beleid, als men ziet welke buitengewone erfgoedsites vandaag vernietigd worden, bijvoorbeeld in Syrië. Ik denk dat dat ook het voorwerp was van deze oproep. Graag had ik meer vernomen over het Vlaamse beleid daaromtrent.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Van Werde, het was het Waalse Gewest dat deze conferentie voor het Belgische voorzitterschap georganiseerd heeft. Het Vlaamse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest waren betrokken bij de inhoudelijke voorbereiding, via een werkgroep van experts. Wat Vlaanderen betreft, ging het om het agentschap Onroerend Erfgoed. Daarnaast was er een inhoudelijk-politieke stuurgroep, die de aanpak en inhoud van de conferentie voorbereidde en valideerde. Die stuurgroep werd voorgezeten door het kabinet van mijn Waalse collega. Wat mij betreft, was het ook iemand van het kabinet die daaraan deelnam.

Het Belgische voorstel over de aanpak en de inhoud is dan ingediend bij de Raad van Europa, die na validatie de ministerconferentie organiseerde. Aangezien de idee voor de ministerconferentie pas bij het aantreden van mijn Waalse collega, in de tweede jaarhelft van 2014, bekend werd, was er bijzonder weinig tijd om die internationale conferentie te organiseren binnen het Belgische voorzitterschap, dat liep van 13 november 2014 tot 19 mei 2015. Mijn administratie en kabinet hebben de nodige inspanningen geleverd voor een optimale inbreng in de voorbereiding van die ministerconferentie.

In de Verklaring van Namen komen in de bijlage zes thema's voor de opmaak van een Europese erfgoedstrategie voor de 21e eeuw aan bod: erfgoed en burgerschap, erfgoed en gemeenschappen, erfgoed en kennis, erfgoed en territoriaal bestuur, erfgoed en duurzame ontwikkeling, en erfgoed en economie. De Vlaamse bijdrage aan dat standpunt loopt doorheen dat eindresultaat.

Mijn vertegenwoordigers hebben erop aangedrongen om niet over te gaan tot de opmaak van een nieuwe conventie, maar tot een evaluatie en actualisatie van de diverse conventies. Ze hebben er ook op aangedrongen dat erfgoed in zijn brede maatschappelijke en bestuurlijke context zou worden benaderd.

– De heer Rik Daems treedt als voorzitter op.

De Verklaring van Namen is het resultaat van een technische conferentie van vakministers. De verklaring moet nu nog een goedkeuringsproces doorlopen bij de Raad van Europa. Bij goedkeuring zal die dan ook officieel bekrachtigd moeten worden.

De Verklaring van Namen houdt vooral een opdracht in voor het bureau van het Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage van de Raad van Europa. Dat bureau zal met de verklaring aan de slag moeten gaan om er de nodige uitvoering aan te geven, namelijk het formuleren van een Europese erfgoedstrategie voor de 21e eeuw.

Uiteraard zal ik in de uitvoering van mijn beleidsnota Onroerend Erfgoed meewerken aan de doorwerking van de Verklaring van Namen, maar zoals al is aangegeven, staat Vlaanderen al heel ver met die engagementen. We hebben onder meer ons nieuw Onroerenderfgoeddecreet. Nieuw wetgevend werk zie ik dus niet direct. Natuurlijk kunnen er wel een aantal attitudes worden aangenomen en standpunten ingenomen, onder andere op het internationale forum, waar erfgoed bedreigd wordt. Ook binnenlands moeten we het draagvlak vergroten en dergelijke meer. Maar inzake wetgeving en operationele structuren denk ik dat wij op dit ogenblik geen initiatief ter zake moeten nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de komende Vlaams-Nederlandse handelsmissies
– 2081 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp-a): Voorzitter, minister-president, afgelopen woensdag is er een kleine oprisping geweest in de plenaire vergadering over de internationale handelsbezoeken van federale ministers. Mijn vraag is echter heel onschuldig nog veel vroeger ingediend. Ik wou eigenlijk gewoon heel objectief informeren en zal dat nog altijd heel objectief doen. Vorige week woensdag was de animatie echter uiteraard zeer groot. We zagen dat de meerderheidspartijen zich in bochten moesten wringen. U hebt eigenlijk iets gemist: het was interessant en plezant.

Minister-president Geert Bourgeois: Animatie of animo?

Mevrouw Güler Turan (sp-a): Animatie én animo, allebei. Het was plezier in het kwadraat voor de oppositie.

Wat mij echter interesseert, is dat u samen met uw Nederlandse collega in 2013 voor het eerst op handelsmissie bent geweest. In oktober 2014 hebt u met uw Nederlandse ambtsgenoot, minister-president Rutte, afgesproken om die samenwerking in 2015 voort te zetten. Die gezamenlijke zendingen kunnen heel wat voordelen hebben. Dat is waarschijnlijk ook de reden waarom u daarover afspraken hebt gemaakt. De economische integratie van en samenwerking in de Deltaregio is op heel wat domeinen – logistiek en transport, de chemische en de energiesector, groene technologie, wetenschap en innovatie – ver gevorderd. Het lijkt me dan ook opportuun om deze regio samen met Nederland in het buitenland te promoten.

Natuurlijk kwam er in de sector al vrij snel de reactie dat er ook nog enkele nadelen zijn aan dergelijke gezamenlijke missies. Zo heeft de voorzitter van de Federatie Voedingsindustrie (Fevia) onlangs in De Tijd een ernstige tegenstem laten horen. Hij zei: "Doe het alsjeblief niet. De Nederlanders zijn onze grootste concurrenten." Niet alleen in de voedingssector is Nederland onze grootste concurrent. Ook de Nederlandse baggeraars zijn de grootste, rechtstreekse concurrenten van de onze. De meerwaarde van een gezamenlijke zending wordt dan ook bepaald door haar doelstelling van de specifieke markten en sectoren die men wil benaderen. Dat lijkt me ook logisch.

Onlangs is ook de bestemming van de volgende gezamenlijke handelsmissies bekendgemaakt. De volgende is volgende week al: van 31 mei tot 5 juni vindt een eerste zending plaats naar Ghana en Senegal, als ik me niet vergis. Begin oktober is er een gezamenlijke zending naar Atlanta gepland.

Minister-president, met betrekking tot die zendingen wil ik u enkele vragen stellen. Kunt u de keuze voor die respectievelijke bestemmingen toelichten? Vooral de beslissing om een economische missie naar Ghana te organiseren lijkt mij persoonlijk merkwaardig. De economische vooruitzichten voor dit land zijn immers allesbehalve rooskleurig. De economie slabakt, er heerst een energiecrisis en de inflatie is er torenhoog, volgens de meest recente informatie die ik heb opgezocht. Ghana is de facto failliet en overleeft momenteel dankzij een recente bail-out van het International Monetary Fund (IMF). Bovendien is België de grootste schuldeiser van het land. Als er in Ghana contracten worden binnengehaald, hetzij met de Ghanese overheid, hetzij met de privésector, zullen die dan niet zeer risicovol zijn? Ghana heeft een bail-out van het IMF gekregen

omdat het anders volledig in de problemen zou geraken met betrekking tot het terugbetalen van zijn buitenlandse schuldeisers. Die bail-out is echter ook gekoppeld aan zware budgettaire vereisten opgelegd door het IMF, en er wordt verwacht dat die moeilijk zullen worden gehaald, onder andere omdat volgend jaar een verkiezingsjaar is en besparingen nu dus allesbehalve welkom zijn. Het gevolg kan zijn dat IMF-hulpfondsen zullen worden geannuleerd als Ghana de doelstellingen niet haalt. Het risico dat het uiteindelijk zijn schulden niet zal kunnen terugbetalen, is groot. Volgens de IMF-risicoparameters moet de schuld van een land na schuldkwijting onder de 50 procent van het bbp blijven. Ghana zit daar ver boven, met een publieke schuld die voor dit jaar op bijna 70 procent van het bbp wordt geschat. Dat betekent dat het land wordt geanalyseerd als een land met een 'high risk of debt distress'. Ghana heeft nog geen acht jaar geleden schuldkwijting gekregen en zit nu dus al in de ellende. Een bezoek aan Ghana kan wél interessant zijn als het gaat over ontwikkelingssamenwerking, maar dan moet dit misschien niet als handelsmissie worden georganiseerd. Of misschien hebt u andere parameters om te beslissen naar Ghana te gaan, en dan zou ik die graag willen horen.

Minister-president, welke specifieke economische belangen zult u tijdens deze zendingen behartigen, en welke sectoren zullen er mogelijkwijze de vruchten van kunnen plukken, gelet op de kritiek van bepaalde sectoren, die wijzen op de grote concurrentie met Nederland? Op welke manier bieden deze gezamenlijke missies een toegevoegde waarde? Hoe schat u het risico in dat gezamenlijke handelsmissies mogelijkwijze negatief kunnen uitpakken voor de Vlaamse economie, bijvoorbeeld voor de voedings- en de baggersector, die vandaag vooral klagen? Gaat het om louter economische missies of gaat er ook aandacht naar academische diplomatie en ontwikkelingssamenwerking? Met Ghana voor ogen dacht ik dat er misschien een uitgebreidere missie zou zijn. Kunt u ons een lijst bezorgen met de bedrijven die u zullen vergezellen tijdens de respectieve zendingen?

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

De heer Herman De Croo (Open Vld): Mevrouw Turan, ik wil u eerst een klein aforisme ten geschenke geven: "Een ontspannen boog schiet geen pijlen." (*Gelach*)

Minister-president, nu richt ik me tot u. Misschien bevind ik me op het randje van de vraag. Ik weet het niet. Dan verbetert u me wel.

Minister-president, van het incident van vorige week heb ik verschillende versies gehoord van een minister die u verving. Die was tegenstrijdig met de versie van premier Michel. De ene zei dat Flanders Investment & Trade (FIT) wel betrokken was geweest in de voorbereiding, de ander zei dat daar geen sprake van was. Kunt u dat even rechtzetten, in welke richting ook?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Het debat van vorige week heeft me niet verrast, omdat we dit soort debatten en debatjes al tien, twintig jaar hebben in dit parlement. Wat me altijd verbaast, is dat zoveel mensen een uitgesproken mening hebben zonder het dossier en de wetgeving te kennen. Wat me ook verbaast, is dat zoveel partijen een bevoegdheidsverdeling die ze zelf hebben onderhandeld, toch niet verdedigen als het erop aankomt en er meesmuilend over doen.

Wat nu gebeurt, past in de denkoefening die indertijd is gemaakt, over hoe de lage landen strategisch en economisch kunnen samenwerken. Ik verwijs naar wat op de top van Bornem van 2011 is besproken. Daar is heel dat idee ontstaan.

Een eerste gemeenschappelijke missie is in 2010 naar Texas geweest. Eerst wilde men naar Zuid-Afrika gaan, maar door allerlei agendaproblemen is dat niet gelukt. Ze zijn dan naar Texas gegaan. Daarna hebben Nederland en Vlaanderen terecht een evaluatie gemaakt. Uit de cijfers die mij ter beschikking staan, blijkt dat iedereen daar tevreden over was en dat men het een geslaagde missie vond, die naar meer smaakte.

Het is misschien wat vreemd: je gaat met je eigen concurrenten op stap. Maar dat geldt voor veel handelsmissies. Tenzij je uit elke sector een bedrijf neemt, en voor dat bedrijf werkt, ga je altijd met een aantal bedrijven op stap die elkaars concurrenten zijn. In een vrijemarkteconomie is het het bedrijf dat de beste papieren kan voorleggen, dat het contract binnenhaalt.

Baggerwerken zijn werken van een dergelijke omvang dat dat in delen wordt opgesplitst. In een Vlaams-Nederlandse missie zit ongeveer iedereen die kan baggeren in de wereld in de delegatie. Die handelsmissie bepaalt niet echt hoe die bedrijven zich tegenover elkaar verhouden.

Het is heel goed dat er nu een nieuwe gemeenschappelijke missie op het getouw wordt gezet en dat er nog een in de pijplijn zit naar Atlanta, in oktober van dit jaar. Ondertussen zijn daarvoor al 48 bedrijven ingeschreven. Ik kan u daarmee alleen maar feliciteren.

Bij de eerste missie waren er enkele opmerkingen over het protocollaire gebeuren. Het is niet zo heel eenvoudig in de strikte wereld die de diplomatie toch is, dat er een delegatie aankomt met enerzijds de vertegenwoordigers van een land, en anderzijds de vertegenwoordigers van een regio van een ander land. In Texas heeft men daarover meer stof gemaakt dan misschien nodig was, maar ik wil dat toch even bij u toetsen, minister-president. Ik neem aan dat dat deze keer ook geen probleem zal zijn.

FIT en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RON) spelen een heel verschillende rol. Ze werken met andere instrumenten. Kunt u toelichten hoe die twee zich tot elkaar verhouden? Onder welke vlag gaan we daarheen? Is het concept Deltaregio, dat indertijd vooral voor de havens werd gebruikt, de vlag waaronder we naar die landen vertrekken? Onder welk concept zal die delegatie daar aankomen?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Ik hoop dat we op een bepaald punt van vorige week nog eens kunnen terugkomen om duidelijkheid te scheppen. Ik heb toen een heel andere versie laten horen dan de minister. Achteraf heb ik alleen maar bevestiging gevonden over de feiten, niet over de principes.

Minister-president, ik ben een groot voorstander om de handelsmissies samen aan te pakken. Ik vind het origineel dat u deze keer naar Afrika gaat, en dat u niet kiest voor de petrochemische cluster, die voor de hand ligt. In plaats van het proces van Ghana of Senegal te maken dat ze er economisch niet goed voor staan, welke zal deze keer de klemtoon zijn op het vlak van kennistransfer? Welke sectoren zullen naar voren worden geschoven? Zal er ook aandacht zijn voor de sociale en ecologische aspecten van de internationale handel, waar we in de commissie geregeld op terugkomen? In de contacten met die twee Afrikaanse landen moet dat ook een aandachtspunt zijn.

De voorzitter: Mevrouw de Bethune heeft het woord.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V): Mevrouw Turan, ik vind het wel een goed idee dat men naar Ghana gaat. Het is een Afrikaans land in volle opgang,

waar de zaken goed evolueren en waar buitenlandse handel een vervolgstuk kan zijn op ontwikkelingssamenwerking. Daar zit wel muziek in. We zullen zien wat het programma van de missie is en wat het resultaat zal zijn.

Minister-president, waarom wordt die missie samen met Nederland opgezet? Wat is de ratio daarvan? Ik ben wat ongerust over de opvolging. De Hollanders hebben een traditie om ook achteraf enorm voor hun eigen bedrijven op te komen, zelfs op zeer subjectieve wijze. Wij, Vlamingen, zijn veel objectiever en genuanceerder als het erop aankomt onze bedrijven te verdedigen.

Het is heel moeilijk voor Belgische bedrijven om voet aan wal te krijgen in Nederland, het is heel gemakkelijk voor Hollandse bedrijven om voet aan wal te krijgen in Vlaanderen en België. Dat is niet omdat ze beter zijn, maar omdat wij meer open zijn en niet uitsluiten. Zij hebben een sterke traditie om enkel hun eigen mensen te promoten. In de sectoren waarin ik actief ben, maak ik dat telkens mee. Het is een hele uitdaging om een commerciële missie aan te gaan met Nederland. Maar ik vrees dat de Hollandse diplomatie veel sterker zal zijn in de nazorg en de opvolging. Ik twijfel in hoeverre wij zullen kunnen concurreren met de Nederlanders. Zij kennen minder fair play dan wij. Het is zeer subjectief, ik zeg dat niet graag, maar het is wat mensen in de zakenwereld mij vertellen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken (CD&V): Ik wil vragen om bij missies naar bepaalde landen genderrechten en mensenrechten absoluut ook mee te nemen in de besprekingen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Turan, u omschrijft zichzelf als onschuldig en objectief. Ik heb niet het gevoel dat uw vragen zo onschuldig zijn, maar bon, er zijn 'captatio's' aan beide zijden gevallen. Als u zegt dat u de onschuld bent in persoon, zet u de toon al. Oppositie is per definitie niet objectief, en of ze onschuldig is, laat ik in het midden. *(Opmerkingen van mevrouw Güler Turan)*

Het momentum is onschuldig, ach zo. Dat is een grote verduidelijking.

Collega's, het is inderdaad zo dat ik op 13 oktober 2014, tijdens mijn ontmoeting met minister-president Rutte in Den Haag, heb afgesproken om een nieuwe gezamenlijke economische missie te organiseren. Die bouwt voort op het succes van de eerste gezamenlijke zending naar Texas in juli 2012. De motieven waren en zijn duidelijk: de Verenigde Staten zijn een belangrijk economische partner voor zowel Nederland als Vlaanderen. Het zuidoosten is de groeiregio van de VS, zowel demografisch als economisch. De staat Georgia wil zich ontwikkelen tot de multimodale hub van de VS. Het centrum van het zuidoosten is Atlanta, een wereldstad, met de drukste luchthaven ter wereld. Bovendien positioneert die regio zich als een hoogtechnologisch gebied, een Silicon Valley met focus op specialisaties in financiële technologie, information security enzovoort.

De keuze voor een gezamenlijke zending naar Senegal eind mei, begin juni is een opportuniteit waarop werd ingegaan toen in de voorbereiding van de missie naar Atlanta bleek dat Vlaanderen en Nederland met twee weken verschil een economische missie naar Dakar organiseerden. De facto is dit een Vlaamse missie, waarbij Nederlandse bedrijven aansluiten. Vlaanderen, en dus FIT, neemt de lead, organiseert, samen met de Belgisch-Luxemburgse Kamer van Koophandel voor Afrika, de Caraïben en de Pacific. De missie bestaat uit een zestigtal Vlaamse bedrijven en een tiental Nederlandse. In tegenstelling tot wat in de pers verscheen, doet de Nederlandse zending Ghana niet aan.

De doelstelling van de missie naar Atlanta is driedig, collega's: ten eerste, Vlaanderen en Nederland profileren en in de VS steviger op de kaart zetten als een partner voor bilaterale handel en als bestemming voor investeringen, ten tweede, Vlaamse en Nederlandse bedrijven in contact brengen met Amerikaanse partners op het gebied van innovatieve logistiek, IT en cybersecurity in Georgia, en ten derde, bijdragen aan een betere samenwerking tussen het bedrijfsleven, wetenschappelijke instellingen en de overheid, de 'triple helix' of gouden driehoek, en dit ten behoeve van innovatie, economische vooruitgang en werkgelegenheid.

De zending naar Senegal heeft een verkennend karakter. Het is de eerste zending ooit vanuit Vlaanderen naar het land. Landbouw, agro-industrie, voeding, havens, logistiek en energie zijn daar de voornaamste sectoren. Alle bedrijven die eraan deelnemen, doen dat uiteraard op eigen initiatief. Voor Vlaanderen nemen al dertien bedrijven uit de landbouw of de agro-industrie deel, uiteraard samen met het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM).

Mijn evaluatie van de toegevoegde waarde is gebaseerd op de enige missie tot nu toe met de Nederlandse minister-president, naar Houston. Er gingen bijkomende deuren open bij Amerikaanse bedrijven. We konden een bezoek brengen aan een aantal echte topbedrijven. Ook voor die bedrijven bleek het interessant om een grotere Europese bedrijvendelegatie te ontvangen.

De missie trok ook een nieuw soort deelnemers aan, die normaal gezien niet deelnemen aan de handelsmissies van FIT. Zowel in Vlaanderen als in Nederland hebben Amerikaanse multinationals voor het eerst deelgenomen. Dat was bijzonder interessant voor onze kmo's, omdat je natuurlijk ook altijd binnen die missie heel wat contacten legt. Het was voor hen interessant om te netwerken en afspraken te maken met die multinationals.

Een gezamenlijke handelsmissie biedt bedrijven bovendien de mogelijkheid om te partneren met Amerikaanse en Nederlandse bedrijven. Tijdens de handelsmissie ondertekenden vier Vlaamse bedrijven een 'memorandum of understanding' of een 'letter of intent' met hun Amerikaanse of Nederlandse partner.

Op het evaluatieformulier na de Houstonzending antwoordde 41 procent van de deelnemers. En zij stelden dat de gezamenlijke zakenreis goed tot uitstekend tegemoetkwam aan hun nood als bedrijf.

Ik ben niet zo negatief als de voorzitter van Fevia. De missie naar Texas heeft immers aangetoond dat het risico minimaal is. Zelfs met een eigen Vlaamse missie zullen steeds een aantal concurrenten meegaan. Dat is nu eenmaal zo. Als we met dertig of veertig bedrijven vertrekken, zullen er steeds enkele uit dezelfde sector bij zijn. Dat houdt ze scherp. Dat leidt soms tot een toegevoegde waarde.

Bovendien is de missie naar Atlanta geen missie met het oog op de agrovoedingsindustrie. Het gaat dan niet om voeding of om landbouw. Wie aan de missie zal deelnemen, weten we nog niet. De werving moet nog van start gaan. Voorafgaand aan de keuze van de bestemming en van de sectoren wordt steeds overleg met betrokken sectoren gepleegd. In dit geval ligt de klemtoon op financiële technologie, cybersecurity en dergelijke. Het gaat ditmaal niet om de agrovoedingsindustrie.

De economische missies worden door FIT georganiseerd. De zending naar Senegal is vooral op de ontwikkelingssectoren gericht. Het gaat om de ontwikkeling van de lokale infrastructuur en industrie en om technische assistentie voor de landbouwsector onder de noemer 'Aid for Trade'.

Zoals ik daarnet al heb verklaard, betreft het een verkennende missie. De dienst Internationale Financiële Instellingen van FIT werkt vooral met ontwikkelende economieën. Daarnet zijn een aantal caveats geformuleerd. De dienst werkt

echter binnen het kader van de multilaterale instellingen, zoals de Wereldbank en de Afrikaanse Ontwikkelingsbank. Door zich op projecten met deze georganiseerde spelers te focussen, is de kans op succes voor de bedrijven natuurlijk groter. In feite biedt dit een stabiel kader in een minder stabiele regio.

Er gaat heel wat aandacht naar de missie die met de Wereldbank en de Afrikaanse Ontwikkelingsbank werkt. Ik zal de commissiesecretaris de lijst met bedrijven bezorgen.

De missie naar Atlanta verloopt niet onder een specifieke vlag. Het is een Vlaams-Nederlandse missie zonder meer. We draperen daar geen vlaggetje boven.

Wat de missie in Japan betreft, wil ik de discussie niet opnieuw voeren. We hebben die discussie al tijdens een plenaire vergadering gevoerd. De federale communicatie stak me wat tegen, vooral het feit dat in die communicatie werd gedaan alsof ter plekke een grote investering was binnengehaald.

Wie ervaring met dergelijke missies heeft, weet dat handelscontracten, zeker belangrijke investeringen, het resultaat van voorbereidend werk zijn. In dit geval heeft FIT gedurende drie jaar aan die investering gewerkt. Er was zware concurrentie met Houston en twee Japanse steden. Bovendien heeft de investering nog vertraging opgelopen ten gevolge van een zware brand in het moederbedrijf. Hierdoor heeft het hele gesprek gedurende maanden stilgelegen.

Dit was de kers op de taart. Volgens de federale communicatie was de belangrijkste vaststelling dat een grote investering was binnengehaald. Iedereen weet echter dat dit de consecratie van langdurig voorbereidend werk was.

Wat investeringen betreft, merk ik op dat de buitenlandse handel een deelstatelijke bevoegdheid is. Er zijn in dit verband nog een paar federale bevoegdheden, waaronder de Nationale Delcrederedienst, Finexpo en het Agentschap voor Buitenlandse Handel. De investeringen vallen echter onder de deelstatelijke bevoegdheden.

We doen uiteraard een beroep op de federale expertise inzake fiscaliteit. Meestal telt een missie ook een vertegenwoordiger van de federale overheid om toelichting te geven en vragen over fiscaliteit te beantwoorden. We beschikken immers over een nogal ingewikkelde regeling.

Dat is wat we in het buitenland steeds te horen krijgen. De Nederlanders kunnen uitleggen wat hun vennootschapsbelasting inhoudt. Wij moeten uitleggen wat onze vennootschapsbelasting is, maar ook dat ze om allerlei redenen niet wordt betaald. Het is moeilijker om uit te leggen. Een eenvoudiger systeem zou beter zijn.

In het federaal regeerakkoord staat dat het om een ondersteunende functie gaat. Mijn voorganger had dan ook gevraagd de missie tot in 2016 uit te stellen. In dat jaar is ook de honderdvijftigste verjaardag van de diplomatieke betrekkingen met Japan aan de orde. Dat is niet gebeurd.

Wat het industriële aspect betreft, hadden we hier als deelstaat volop bij kunnen worden betrokken. FIT heeft al de voorbereidingen verzorgd. Ter plekke is de situatie moeilijk gebleken. Het is met vallen en opstaan verlopen. De Vlaamse Economische Vertegenwoordiger is bij een aantal gesprekken betrokken. Dat is echter niet altijd automatisch gebeurd. Soms is het ter plekke nodig gebleken iemand te vragen plaats te ruimen en een stoeltje af te staan. Op dat vlak is dit geen goed voorbeeld geweest, ook niet ten aanzien van de Japanse bedrijven. Aangezien ik de handelsrelaties niet verder wil beschadigen, wil ik niet in detail treden. Het is niet altijd fraai verlopen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp.a): Minister-president, ik dank u voor uw toelichting. Wat de gebeurtenissen in Japan betreft, stel ik vast dat de investering is binnengehaald. FIT heeft dat in sterke mate voorbereid, maar iemand anders is met de kers op de taart gaan lopen, als ik het zo mag formuleren.

Blijkbaar wil de meerderheid daar nog eens over praten. Er gaan verwijten heen en weer. Iedereen moet zich aan de gemaakte afspraken houden. Ik vraag me altijd af waarom er nog een federale staatssecretaris voor Buitenlandse Handel bestaat en wat daarvan de consequenties zijn.

We blijven in hetzelfde potje roeren. Ik ben benieuwd welk vervolg dit nog zal krijgen. De Federale Regering is al het kibbelkabinet genoemd. Ik heb dit in een tweet het kibbelsamenwerkingsfederalisme genoemd. Ik hoop dat u hier snel uitgeraakt. Voor de partners is dit niet leuk, zeker niet als er bepaalde zaken zijn gebeurd die u omwille van de relaties zelfs niet wilt vertellen. Ik hoop dat alles snel wordt uitgeklaard. De eer moet toekomen aan wie de investering heeft binnengehaald. Ik geloof in de werking van FIT. We moeten onderling goed afspreken wie wat meeneemt.

Wat betreft de bedenkingen over de geplande handelsmissies met de Nederlandse collega's: ik ben daar zelf niet zo sceptisch over geweest, maar het was de sector die enkele vragen had, en dus wou ik die hier even formuleren. Ik heb vandaag echter vastgesteld dat er ook collega's uit de meerderheid zijn die daar vragen rond hebben, op basis van bepaalde voorgaande ervaringen met de Nederlanders. U ziet daar op dit ogenblik geen graten in. De sector maakt zich zorgen, maar ik noteer dat u geen aanleiding ziet om bezorgd te zijn.

De missie naar Dakar en Senegal gaat vooral over landbouw. U hebt daar al zeventig inschrijvingen voor. Het is een Vlaamse missie waar Nederlandse bedrijven zich bij zullen voegen. Het is dus geen gezamenlijke missie. Wil dat dan zeggen dat Atlanta een missie van Nederland zal zijn, waar onze Vlaamse bedrijven mee naartoe gaan? Ik vraag het maar, omdat dit voor ons nieuwe informatie is.

Ik heb niet veel gehoord over de opvolging van bedrijven. U zegt dat er op zo'n missie uiteraard ook veel concurrenten vanuit Vlaanderen mee gaan, dat dat andere deuren opent en dat er ook grote multinationals mee gaan. Mij hoeft u niet te overtuigen, minister-president, u moet vooral de sectoren die zich vandaag zorgen maken, daarvan overtuigen. Maar ik denk dat er met één gelukte missie met een positief resultaat veel vragen zullen worden weggenomen.

Voor alle duidelijkheid, collega's: ik heb niet gezegd dat we niet naar Ghana op handelsmissie moeten. Ik heb gewoon de recente economische situatie even bekeken. We spreken daar over een faillissement. U zegt, minister-president, dat er in een onstabiele regio door samenwerking met de Wereldbank wel stabiele contracten of projecten kunnen worden opgestart. Kunt u daar een voorbeeld van geven? Ghana is trouwens een heel belangrijk partnerland van de stad Antwerpen. Wij hebben dat destijds opgestart in het kader van ontwikkelings-samenwerking. We hebben ook een heel belangrijke gemeenschap van Ghanese afkomst in Antwerpen. We werken daar ook heel nauw mee samen. Mevrouw De Bethune sprak over een economie in bloei, maar dat is dan toch volledig andere informatie dan de informatie die ik gekregen heb. Kunt u op dat punt nog wat verduidelijking geven, minister-president?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Ik bedank mevrouw Turan voor haar bekommernis over het kibbelkabinet. Misschien kunnen we bij sp.a eens een workshop volgen over hoe we eendrachtig kunnen optreden. We zullen daar met veel plezier naartoe komen. *(Opmerkingen. Gelach)*

Minister-president, ik neem aan dat er ook na deze missie nog een evaluatie komt bij de bedrijven die deelnemen, net als de vorige keer. Dat lijkt mij nuttig om die kritiek – die voor een stuk onterecht is, omdat bij elke missie bedrijven meegaan die per definitie elkaars concurrenten zijn – te counteren. Dat lijkt mij een interessante suggestie.

De voorzitter: Mevrouw De Bethune heeft het woord.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V): Ik verwijs ook naar die evaluatie. Ik kijk daarnaar uit.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de gevolgen voor het buitenlands beleid van de besparingsoperatie van de Nederlandse Taalunie – 2093 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de besparingen van de Taalunie op onderwijs in het Nederlands als vreemde taal in het buitenland – 2107 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Minister-president, er is bij de Taalunie al een eerste bezuinigingsoperatie gebeurd van 777.000 euro voor de beleidsperiode 2013-2017. Daarna is, vooral op vraag van de Nederlandse overheid, beslist om nog een tweede bezuinigingsronde door te voeren, met ingang van 2015, en dat voor een aanzienlijk hoger bedrag, van 1,89 miljoen euro. Als we dat samentellen en we kijken even terug naar 2011, zitten we al aan een besparing van 2,668 miljoen euro.

Om die besparingen te realiseren, neemt de Taalunie uiteraard verschillende maatregelen. In een brief van 29 april werden die bekendgemaakt aan de diplomatieke vertegenwoordigers van Nederland en Vlaanderen in het buitenland. Het is goed om hen snel op de hoogte te brengen, omdat de Taalunie en alles wat te maken heeft met taalverwerving en het ondersteunen van onze Nederlandse taal en de studie daarvan in het buitenland, zaken zijn waar ook onze diplomatieke vertegenwoordigers op de een of andere manier bij betrokken zijn.

Alle activiteiten die niet als kerntaak van de Taalunie gelden, worden afgebouwd of zelfs helemaal afgevoerd. Er wordt een reorganisatie van het secretariaat doorgevoerd, het aantal medewerkers daalt van 45 naar 35, wat procentueel gezien zeer aanzienlijk is. De bijkomende bezuinigingsoperatie dwingt ook tot inhoudelijke keuzes.

De besparingen hebben een impact op het onderwijs Nederlands in het buitenland en op de internationale neerlandistiek. Zomercursussen in Vlaanderen en Nederland, die vreemdelingen de kans bieden om intens kennis te maken met onze taal en cultuur, worden stopgezet. De suppletierегeling voor moedertaalsprekers in Midden- en Oost-Europa wordt afgebouwd, en uit recente correspondentie begrijp ik dat dat ook in Shanghai gebeurt.

In de beleidsnota Buitenlands Beleid 2014-2019 noemt u Nederland als onze prioritaire buitenlandse partner. U wilt in dat verband de nodige aandacht

besteden aan de culturele samenwerking met onze noorderburen. Voorts stelt u: "In overleg en in samenwerking met Nederland streven we ernaar dat er een kwaliteitsvol aanbod van Nederlandstalig onderwijs in het buitenland blijft bestaan. Hierover stemmen we ook af met de minister van Onderwijs. We beschouwen de Nederlandse Taalunie als een belangrijk instrument om samen met Nederland beleid te voeren op het vlak van het Nederlands en te investeren in de toekomst van onze taal."

Minister, hoe schat u de gevolgen in van de besparingsbeslissingen van de Taalunie voor het kwaliteitsvolle aanbod Nederlandstalig onderwijs in het buitenland? Vallen de gemaakte keuzes te rijmen met de doelstellingen die u hebt geformuleerd met betrekking tot uw internationale beleid, en in het bijzonder het internationale taalbeleid en het investeren in de toekomst van onze taal? In welke mate zullen de gemaakte keuzes gevolgen hebben voor de positie en het imago van het Nederlands en de cultuur in de brede zin van de Lage Landen bij onze internationale partners?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp.a): Minister-president, collega Kennes heeft de problematiek al met grote kennis van zaken geschetst. Dit thema is ook al aanleiding geweest voor een aantal vragen aan minister Gatz, onder andere van mevrouw Van Werde. De concrete aanleiding was toen onder meer een groot opiniestuk, getiteld 'Red het Nederlands van de managerscultuur', verschenen in De Standaard van 30 april 2015. Daarin trokken tachtig hoogleraren en docenten Nederlands uit binnen- en buitenland aan de alarmbel. Zij vrezen immers dat de Nederlandse Taalunie haar besparingen onevenredig afwentelt op het onderwijs van het Nederlands in het buitenland. De Taalunie schrappt, als gevolg van de drastische besparingen die ze moest doorvoeren, 20 procent van de daarvoor voorziene middelen, of zowat 500.000 euro, met als onmiddellijk gevolg dat de zomercursussen Nederlands in het gedrang komen – vanaf 2016 worden de zomercursussen in Vlaanderen en Nederland volledig stopgezet – en dat aanvullingen op de lonen van laagbetaalde docenten in het buitenland afgebouwd worden. De heer Caron wees daar al op in het debat met minister Gatz.

In een persbericht liet de Nederlandse Taalunie het volgende weten: "Om de besparingen te realiseren is eerst gekeken naar onze kerntaken. Activiteiten die niet als een kerntaak van de Taalunie konden worden beschouwd, werden buiten de deur geplaatst of afgebouwd." Nochtans dreigt de beslissing van de Taalunie, als gevolg van de opgelegde besparingen, een hiaat te slaan in een van de kerntaken van de Taalunie én een van de ambities van de Vlaamse Regering, namelijk het versterken van de positie van het Nederlands in Europa en de wereld. Investerings in onderwijs zijn cruciaal om een taal te beschermen, zeker als men wil dat het Nederlands, en bij uitbreiding onze literatuur en cultuur, op het internationale toneel zichtbaar blijven.

Minister-president, hebt u reeds contact gehad met de Nederlandse Taalunie over de manier waarop zij hun besparingstraject trachten in te vullen? Zo ja, kunt u toelichten welke activiteiten voortaan door de Nederlandse Taalunie als kerntaken worden gedefinieerd? Daarover gaat immers precies de discussie. Wat is uw toekomstvisie op het taalpromotiebeleid van het Nederlands in het buitenland?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Voorzitter, ik wil wat de collega's zeggen, alleen maar kracht bijzetten. De technische aspecten zijn al deels in de commissie Cultuur aan bod gekomen en zullen ongetwijfeld eind juni ook nog aan bod komen in de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie. De collega's hebben dat goed geschetst. Ik wil toch onderstrepen dat de diepe

besparingen, die – ik weet het – vooral onder Nederlandse impuls bij de Taalunie zijn doorgevoerd, inderdaad diepe wonden slaan. Ik wil vooral dat aspect even beklemtonen waarover het hier gaat, namelijk over het docentschap van professoren Nederlands in het buitenland, vooral in Oost-Europa.

Minister-president, u kunt zich niet voorstellen hoe belangrijk die vakgroepen Nederlands in het buitenland zijn, op economisch vlak, op cultureel vlak. Voor onze auteurs, voor onze theatermakers, voor vertalers van romans en andere literatuur zijn dat buitengewoon belangrijke posten en jobs. Bijvoorbeeld de professoren Nederlands die in Hongarije aan de universiteit werken, hebben een loon dat schommelt rond de 800 euro netto. Volgens de regeling van de Taalunie wordt er wat bijgelegd, opdat men toch een redelijk loon zou bereiken en op die manier de promotie van het Nederlands zou kunnen waarmaken. Als je dat allemaal wegtrekt, dan doe je twee dingen. De kwaliteit van het Nederlands-onderwijs zal er ten eerste op achteruitgaan. Meestal is dat met moedertaal-sprekers. Dan gaat het in eerste instantie over het Oostblok. Nietwaar, mijnheer Kennes? Het gaat echter ook over andere landen. Ten tweede is ook de kans reëel dat die professoren vertrekken, dat ze naar hier terugkeren en dat die opleidingen wegvallen. Dat is een reuzegroot risico voor het achteruitgaan van de internationale positie van het Nederlands. Dat een groene hier daarvoor moet pleiten, moge betekenisvol zijn. Ik bedoel dat positief.

Minister-president, ik kan u alleen maar zeggen: werp er met uw kabinet eens een extra blik op. Ga even dieper in op die thematiek. Ik denk dat u de ernst ook zult erkennen. Ik wil de Taalunie niet viseren in deze kwestie, want die is ook onderhevig, zoals ik in het begin zei, aan een besparing, die er vooral onder Nederlandse impuls komt. Op middellange en lange termijn is de schade voor de Nederlandse taal echter zeer ernstig. Dat wil ik onderstrepen.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Voorzitter, minister-president, wij delen de bekommernissen die door de collega's werden geformuleerd. Dit is bijzonder belangrijk. Bij de vorige vraag kon je nog discussiëren over de vraag of we elkaars concurrenten zijn of niet. In dit geval is het heel duidelijk dat we bondgenoten zijn bij het verdedigen van een gemeenschappelijke standaardtaal. Mijnheer Caron, u zegt dat zelfs een groene dit stelt. Wel, ik denk dat we in dit soort discussies dezelfde bekommernis hebben, van links tot rechts en wars van alle ideologische, religieuze en andere overtuigingen. Die keuze is in 1841 gemaakt, op het taalcongres in Gent. U zult zich dat herinneren. De Vlamingen hebben toen niet gekozen voor een formalisering van de Vlaamse dialecten, maar voor het Nederlands als standaardtaal, voor eenzelfde taal in Noord en Zuid. We hebben nu het instrument van de Nederlandse Taalunie, en moeten daar natuurlijk zorgvuldig mee omgaan. Het risico bestaat inderdaad dat, wanneer men daadwerkelijk zaken niet meer gaat doen, men zelfs in tijden waarin het economisch wat beter begint te gaan en er opnieuw wat middelen komen, heel moeilijk die draad nog opnieuw kan oppikken. Er is natuurlijk sprake van budgettaire moeilijke omstandigheden. Zoals men zelf heeft aangegeven, komt de druk vooral uit Nederland. Minister-president, ook onze fractie heeft toch een grote bekommernis.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, geachte leden, wat de vragen van de heer Kennes en de eerste twee vragen van mevrouw Segers betreft, zou ik toch willen verwijzen naar het antwoord van collega Gatz. Die vragen zijn immers door hem beantwoord. Ze kwamen van mevrouw Van Werbrouck en de heer Kennes. Ook de heer Caron heeft toen het woord genomen. Mevrouw Segers, ik weet niet of u daar ook was. Dat zijn exact dezelfde vragen. Ik ga natuurlijk niet in

herhaling vallen. Daar is een toelichting gegeven bij de besparingen, bij de keuzes. De minister heeft daar toen ook gezegd dat hij deel uitmaakt van het Comité van Ministers, samen met onze Nederlandse collegae. Mijnheer Caron, u wees er al op dat er ook een Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie is. Die commissie is natuurlijk de bevoegde commissie. Daar moet men de vragen stellen. Ik begrijp echter dat daar niet zo vaak collega's van ons parlement naartoe komen.

Ik heb het nog eens opgezocht. Artikel 10 bepaalt uitdrukkelijk het volgende: "De Interparlementaire Commissie is bevoegd te beraadslagen over alle zaken die op de Taalunie betrekking hebben en zich daarover tot het Comité van Ministers te richten. De Interparlementaire Commissie regelt zelf haar werkzaamheden." Die heeft dus de bevoegdheid om dat ook Vlaams-Nederlands aan te kaarten.

Ik refereer aan het antwoord van collega Gatz, omdat de budgetten in dit geval behoren tot de bevoegdheden van mijn collega's van Cultuur en Onderwijs. Ik ga dus geen doublure doen. Dat is niet omdat de thematiek me niet interesseert, verre van. Mevrouw Segers, daarmee kom ik tot uw derde vraag. Ik wil benadrukken dat we de Nederlandse Taalunie blijven beschouwen als een heel belangrijk instrument om samen met Nederland beleid te voeren op het vlak van het Nederlands, en ook te investeren in de toekomst van onze taal. Dit is een bevoegdheid van mijn collega's van Cultuur en Onderwijs, maar ik heb inderdaad in mijn beleidsnota ook nog eens benadrukt dat dit een belangrijk instrument is. Mijnheer Van Overmeire, u verwees naar de keuze die is gemaakt in 1841. Mijnheer Caron, u weet dat het u – en misschien ook mij – zo dierbare West-Vlaams het toen heeft moeten afleggen. Ik weet dat Guido Gezelle een groot voorstander was van het West-Vlaams als dé standaardtaal in Vlaanderen. Hij heeft het echter niet gehaald. Er is gekozen voor één standaardtaal. Mijnheer Hendrickx, u zou ons anders niet hebben begrepen. Ik ben me ervan bewust. Het zou pijnlijk zijn geweest. Toen is die keuze gemaakt en ik wil dat die ook behouden blijft. Die keuze staat soms wel onder druk: in Vlaanderen zien we helaas het fameuze Verkavelingsvlaams oprukken. Ik hoop dat we die ene standaardtaal blijven behouden, wat natuurlijk niet betekent dat er geen eigen inbreng is van Zuid-Nederlandse woorden in onze prachtige woordenschat.

Voor ons is een kwaliteitsvol onderwijs Nederlands binnen en buiten het taalgebied dus een prioriteit, net als de promotie van taal en talige cultuur over de grenzen heen. Dat zijn en blijven belangrijke doelstellingen van de Taalunie. Daarvoor werkt die Taalunie trouwens ook samen met internationale partners, en zijn onze vertegenwoordigers daar ook bij betrokken. Dat wil ik ook zeggen. Ze houden mij ook op de hoogte van evoluties daaromtrent. Onze vertegenwoordiger in Den Haag is zelfs waarnemer bij de Taalunie, en kan op die manier dus ook rechtstreeks rapporteren. Ik vind die betrokkenheid van onze Vlaamse vertegenwoordigers zeer belangrijk.

Ikzelf heb binnenkort een overleg met de Taalunie, in de persoon van Geert Joris. Dat bewijst ook dat ik interesse heb en betrokken wil zijn bij de verdere evolutie. Ik weet – maar zelf heb ik daar geen details over – dat binnen de Taalunie wordt gezocht naar alternatieven voor bepaalde initiatieven tot nu toe, in de vorm van meer samenwerking met privépartners, een aantal efficiëntieoefeningen... Ik denk echter – en collega Gatz heeft dat beklemtoond – dat de kernopdracht gevrijwaard blijft. Ik vind het heel belangrijk dat dit gebeurt. Voorzitter, persoonlijk lijkt me niet slecht dat er ook in de Interparlementaire Commissie eens grensoverschrijdend van gedachten zou worden gewisseld over deze heel belangrijke problematiek. Dat is immers het gremium daarvoor. Wie ben ik echter om het parlement raad te geven?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, het klopt dat we ook al de gelegenheid hebben gehad om hierover te spreken met de minister bevoegd voor het cultuurbeleid. De situatie lijkt me echter belangrijk genoeg om ook met de minister bevoegd voor het buitenlands beleid te bespreken. Dit is immers onmiskenbaar een element van het Vlaamse buitenlandbeleid. Het is niet louter een zaak van Onderwijs of Cultuur. Het is ook belangrijk dat de minister bevoegd voor dat ruime Vlaamse buitenlandbeleid zich daarover uitspreekt.

Minister-president, ik waardeer dat u uw betrokkenheid bij de Taalunie en de doelstellingen ervan bevestigt. Dat lijkt me op zich een goede zaak. Ik had ook al aangekondigd dat we zullen gebruikmaken van de mogelijkheden om een en ander op de agenda van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie te zetten. Dat volgt nog.

Dit is te belangrijk om het enkel in Onderwijs en Cultuur te behandelen, maar aangezien de Taalunie zelf onze buitenlandse vertegenwoordigers heeft aangeschreven, maken ze duidelijk dat het effectief een zaak is van Buitenlands Beleid. Dat wil ik hier beklemtonen.

Sommige zaken moeten nog worden uitgezocht. De minister-president kan moeilijk meer informatie geven dan minister Gatz op die korte tijd. Ik hoop dat alle Vlaamse ministers die betrokken zijn bij het dossier, van Onderwijs en Cultuur, maar ook van Buitenlands Beleid, mee alternatieven zoeken om problemen op te vangen, want die zijn er wel degelijk.

Mevrouw Katia Segers (sp.a): Toen ik de vraag om uitleg indiende, had ik ze ook aan minister van Cultuur Gatz kunnen stellen. Ik vond de kwestie zwaarwichtig genoeg om ze ook aan u te stellen, als minister-president van de Vlaamse Regering en als minister van Buitenlands Beleid. U bent het gezicht van de regering, u staat ook bekend om uw liefde en bekommernis voor de Nederlandse taal. Dit ligt u zeker na aan het hart.

Minister-president, ik ben blij dat u gaat overleggen met Geert Joris. Dat is belangrijk. In het debat met minister Gatz heeft hij beklemtoond dat de bijdrage van kwaliteitsvol onderwijs binnen en buiten ons taalgebied en het promoten daarvan een belangrijke doelstelling en een kerntaak blijft van de Taalunie. Hij heeft aangegeven dat er voor de geschrapte activiteiten goedkopere en minstens even doeltreffende alternatieven zullen worden gevonden. Ik reken op u om daarop aan te dringen in het overleg met de heer Joris. Als leden van de Interparlementaire Commissie (IPC) zullen we die discussie verder blijven voeren. We zullen die ook daar voeren. Ik reken op u om de vinger aan de pols te houden van de Taalunie.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Ik wil nog even wijzen op de ernst van de zaak. Het gaat deels over de suppleties, en deels over de organisatie van zomercursussen. Over het tweede kun je discussiëren, over het eerste niet. Om de ernst van de situatie te duiden, verwijs ik naar een Nederlandse en Vlaamse website nederl.blogspot.be, waarop de betrokken professoren en docenten Nederlands in het buitenland hun mening ventileren. De titel van de laatste blog is 'Boycot het Taalunie-feestje'. Dat gaat over de week van het Nederlands, die de Taalunie voor het eerst wil organiseren, wat heel veel geld kost. Dat steekt de ogen uit van de mensen die een kleine vergoeding daarvoor moeten laten schieten.

Dit is een zaak die de harten ernstig beroert. Het gaat hier niet over activisten, indignados of andere Podemos-aanhangers, het gaat over professoren, geachte heren die Nederlands doceren in het buitenland. Zij hanteren dit soort taalgebruik. We mogen de ernst van de situatie echt niet onderschatten.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Caron, het is inderdaad heel belangrijk. Daarover zal onder andere mijn gesprek met Geert Joris gaan. Ik weet dat daarover op dit ogenblik gesprekken bezig zijn, ook met de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek. Men zoekt naar alternatieven, naar oplossingen voor die suppleties voor het jaar 2016. Dat is het enige wat ik daarover nu in vrij algemene termen kan zeggen. Ik ben er ook om bekommerd dat er goede oplossingen worden gevonden. Ik zal dat in het gesprek met Geert Joris ook aankaarten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marc Hendrickx aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Benelux-acties – 2105 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, begin deze maand mochten we vernemen dat de Federale Regering, bij monde van premier Michel, de banden met de Benelux wilde aanhalen. Zo werd er een heel pak initiatieven aangekondigd: gezamenlijke handelsmissies vanaf 2016, een ingrijpende verdieping en versoepeling van de interne handelsmarkt enzovoort.

Als lid van het Beneluxparlement kan ik getuigen dat er bepaalde periodes van verregaande windstilte en desinteresse zijn van de nationale regeringen. Dan worden er steekvlamgewijs heel wat Benelux-initiatieven aangekondigd, waarvan de finale uitvoering vaak achterwege blijft. Ik ben dan ook zeer benieuwd of het dit keer anders verloopt.

Zoals u weet, is de rol van de gewestregeringen in de Benelux een langlopend en complex verhaal. Voortdurende bewaking van onze bevoegdheden daar is noodzakelijk. Bovendien is het organiseren van handelsmissies minstens een gedeelde Vlaamse bevoegdheid.

Minister-president, in hoeverre werd de Vlaamse Regering betrokken bij het uitwerken van de aangekondigde Benelux-plannen van de federale overheid? Gaat u akkoord met het organiseren van gezamenlijke Benelux-handelsmissies? Zo ja, op welke manier zal Vlaanderen hierbij worden betrokken? Is hierover nog interfederaal overleg gepland? Zo ja, wanneer?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: De bijeenkomst van de premiers van België, Nederland en Luxemburg op 29 april jongstleden was geen formele ontmoeting van een orgaan van de Benelux als internationale organisatie. Het was een politiek overleg over trilaterale Benelux-dossiers over Europese en buitenlandse aangelegenheden. Over de ingenomen standpunten inzake buitenlandse en Europese politiek vond er geen voorafgaand overleg plaats met de deelstaten.

Voorafgaand aan de bijeenkomst organiseerde de FOD Buitenlandse Zaken wel een overleg over de slotverklaring 'Actieplan voor banen en groei', waar ook Vlaanderen aan deelnam. De drie premiers wijzen in die verklaring op het belang van een aantal doorbraken op het vlak van deelstaatbevoegdheden, maar dat zijn zaken die rechtstreeks voortvloeien uit het Benelux-jaarplan dat begin dit jaar is goedgekeurd.

Dat Benelux-jaarplan is conform het samenwerkingsakkoord binnen België besproken in het interfederaal overlegplatform Benelux. Tijdens het latere overleg over de slotverklaring 'Actieplan voor banen en groei' heeft Vlaanderen opmerkingen gemaakt en een inbreng gedaan over een sterkere steun aan REFIT. Dat is ook gehonoreerd. REFIT gaat over het EU-regelgevend actieplan om tot betere wetgeving te komen.

Een tweede inbreng van ons ging over het behoud van een paragraaf over grensoverschrijdend vervoer met grote trucks. Dat is niet gehonoreerd omdat Luxemburg daar niet mee akkoord ging. Je moet natuurlijk wel een akkoord hebben tussen alle partners.

Het element over de Benelux-handelsmissies is niet ter sprake gekomen bij de voorbereidingen. Het verbaast me enigszins dat het is opgenomen. Artikel 24 van het Benelux-verdrag laat toe dat de Benelux optreedt inzake externe betrekkingen, maar het bepaalt ook dat het Comité van Ministers de uitgangspunten bepaalt van de samenwerking van de Benelux Unie met andere staten en deelstaten, en met name met lidstaten van de Europese Unie en regionale samenwerkingsverbanden van die lidstaten, indien dat de verwezenlijking van de doelstellingen van dit verdrag bevordert en in het bijzonder de voortrekkersrol binnen het bredere kader van de Europese Unie.

Wanneer het bij Benelux-handelsmissies gaat over exportpromotie, dan is dat duidelijk een deelstatelijke bevoegdheid. Ik zal dat ook aankaarten. Dat gebeurt het best op het overleg dat we organiseren in het kader van de Benelux. Ik zal de bijeenroeping vragen van de werkgroepen zodat we dat kunnen bespreken en een nieuw incident vermijden. Het is logisch dat het Comité van Ministers daarover gaat. Dat wordt normaal voorbereid in ambtelijke werkgroepen. Daarover is geen concrete afspraak gemaakt. Er is wel een publiek statement geweest. Ik heb ook geen enkel signaal gekregen dat de premier zegt dat hij voorbijgaat aan de deelstatelijke bevoegdheden. Ik neem aan dat het de bedoeling is dat de deelstaten daarbij worden betrokken. Ik zal zelf het initiatief nemen om een werkgroep daarover te laten bijeenkomen.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Minister-president, uw antwoord volstaat. Er is enerzijds input verzekerd vanuit Vlaanderen, en anderzijds noteer ik dat u waakzaam wilt blijven toekijken op die handelsmissies, en dat Vlaanderen zijn rol daarbij wil blijven vervullen. Ik dank u voor dit antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marc Hendrickx aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het aantal Vlaamse stagestudenten in onze partnerlanden – 2166 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Het is geweten dat Vlaanderen duizenden studenten naar het buitenland stuurt voor stages die gerelateerd zijn aan hun beroepsopleiding. Een deel van hen komt terecht in Afrika, waar velen actief zijn in de gezondheidszorg: toekomstige artsen, specialisten, vroedvrouwen enzovoort. Gezien de inspanningen die Vlaanderen zich getroost in zijn partnerlanden Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika was ik benieuwd hoeveel stagestudenten zij aantrekken. Daarover heb ik een schriftelijke vraag gesteld aan de minister-president. Het cijfermatige overzicht was verrassend.

We stellen een daling vast van het aantal stagestudenten in Zuid-Afrika van 54 in 2010 naar 34 in 2014. Hetzelfde geldt voor Malawi. Mozambique is helemaal dramatisch: één student in 2012 en 2013. Voor de rest is daar niemand naartoe getrokken. De cijfers zijn niet echt eenduidig: het gaat alleen om VLIR-UOS-beursstudenten (Vlaamse Interuniversitaire Raad- Universitaire Ontwikkelings-samenwerking). De vernieuwde databank hoger onderwijs was nog niet consul-teerbaar op het moment van het antwoord.

Vrijheid van onderwijs is natuurlijk een groot goed. De vrijheid om een land te kiezen voor een stage, willen we niet ondergraven. Wel vraag ik me af of Vlaanderen niet, gezien de stevige financiële inspanningen die we doen voor het mogelijk maken van deze stages, over meer instrumenten beschikt om de inzet van stagiairs in onze partnerlanden te stimuleren.

Minister-president, hoe valt de terugloop van het aantal stagestudenten in onze partnerlanden te verklaren? Vindt u dat problematisch of nefast voor de Vlaamse ontwikkelingsinspanningen in deze landen? Plant u ter zake nog initiatieven?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Ik vind het goed dat de heer Hendrickx ook dit aspect van onze samenwerking met die drie landen eens op de agenda zet. Als we een draagvlak willen creëren voor die keuze, moeten we het daarover inderdaad niet enkel hebben op regeringsniveau, maar ook de academische wereld erbij betrekken. Dan denk ik aan de studenten, maar ook aan een uitwisseling van docenten en allerlei andere vormen van samenwerking. De academische diplomatie moet ook daar haar werk kunnen doen.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Hendrickx, u verwijst naar uw schriftelijke vraag. U hebt al gezegd dat die cijfers moeten worden genuanceerd. Ik heb het antwoord bezorgd in samenwerking met minister Crevits, maar de cijfers waren onvolledig. Het ging enkel om de VLIR-beurzen. Het Departement Onderwijs en Vorming werkt momenteel nog aan die vernieuwde databank hoger onderwijs, waaruit de informatie die u vraagt, gehaald zou moeten kunnen worden om een volledig antwoord te kunnen geven. Dat is op dit ogenblik nog niet mogelijk.

Uit de voorlopig beschikbare cijfers leren we dat voor Zuid-Afrika in 2014 in totaal 33 studenten een VLIR-UOS-beurs hebben opgenomen. Dat is een terugval van 20 ten opzichte van 2013. Wellicht is die terugval te wijten aan het feit dat de deelnames aan het Transition Fellowship Program, dat het Departement Onderwijs en Vorming samen met Flanders Knowledge Area coördineert, niet werden opgenomen. Ik heb dus onvoldoende zekere data vanuit Onderwijs om dat te kunnen bevestigen.

Binnen dit programma zijn in het schooljaar 2013-2014 21 Vlaamse en 11 Zuid-Afrikaanse studenten uitgewisseld tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika. In het schooljaar 2014-2015 gaat het om 26 uitgaande en 12 inkomende studenten. Ik kan wel meegeven dat sinds 2012 het totale aantal stagiairs 19 bedraagt, maar ik kan geen opsplitsing maken tussen stagestudenten in het kader van een opleiding en het aantal gewone stagiairs na hun opleiding. Wel kan ik u zeggen dat van die 19 stagiairs er 12 naar Malawi en 7 naar Zuid-Afrika trokken.

Tot nu toe voelen inderdaad weinig studenten zich geroepen om een stage te doen in Mozambique. Het vermoeden is groot dat het te maken heeft met het feit dat het Portugees daar de voertaal is en niet het Engels. Het aantal stagestudenten in Malawi kent een wisselend verloop. Het verschil in absoluut aantal tussen de diverse jaren is vrij klein. Het heeft wellicht te maken met keuzes van

studenten met betrekking tot relevante thesisonderwerpen en dergelijke. Zij zijn natuurlijk vrij in hun keuzes. Ze hebben allemaal talenten en voorkeuren, die ze vrij kunnen ontwikkelen. Dat kun je niet sturen, laat staan opleggen.

Zoals u weet, ondersteunt Vlaanderen met het Vlaamse stagefinancieringsprogramma houders van een diploma van het Vlaamse onderwijsnet financieel bij het doorlopen van een stage in het buitenland. Opnieuw is het moeilijk te bepalen of deelnemers een opleiding volgen en dus beantwoorden aan de definitie 'stagestudent'. De meeste begunstigden van de subsidie hebben hun opleiding al doorlopen en vallen eigenlijk niet onder de specifieke omschrijving 'stagestudent'.

Het strikte criterium van 'stagestudent' uit uw vraag zou kunnen laten vermoeden dat er een achteruitgang is op het vlak van stages in onze partnerlanden. Maar ik wijs dus op het feit dat we niet over alle informatie beschikken. Ik denk dat er redenen zijn, aan de hand van de cijfers die we hebben, om niet te spreken van een problematische gang van zaken. Sommige cijfers variëren van jaar tot jaar, met een heel plausibele uitleg daarvoor, die voor de hand ligt. Voor de vooruitgang bij de ontwikkeling van de nieuwe databank verwijs ik naar minister Crevits.

Ik geef een tweede nuance bij de vraag met betrekking tot het ontwikkelingsbeleid. De heer Kennes heeft ook op de academische diplomatie gewezen. Die neemt nu nieuwe vormen aan. In de VS was er bijvoorbeeld een missie van alle Vlaamse universiteiten samen om academische uitwisseling te doen en samenwerkingsakkoorden te sluiten voor onderzoeksprogramma's en dergelijke. De academische diplomatie wordt almaar belangrijker.

Ook belangrijk in die context is dat jonge Vlamingen stagelopen in internationale instellingen. Toen ik in New York was, heb ik opnieuw een samenwerkingsakkoord gesloten met UNICEF en CERF. Ik heb gesproken met de ondervoorzitter van de UNO en vastgesteld dat ook daar jonge Vlamingen actief zijn als stagiair. In die context is dat heel belangrijk.

Het is minder belangrijk in de context van ontwikkelingssamenwerking. Dan is het belangrijk dat jonge mensen van daar opleidingen kunnen volgen bij ons en dan met hun opgedane kennis en vaardigheden terugkeren naar het partnerland. De duur van het visum is altijd gekoppeld aan de duur van de opleiding. Dan kunnen ze het diploma dat ze hier hebben verworven, inzetten voor de ontwikkeling van hun land, via onderzoek, het versterken van bestaande bedrijven, het ontwikkelen van nieuwe bedrijven enzovoort.

Het aantal studenten uit onze partnerlanden in Vlaanderen is sterk toegenomen. In het schooljaar 2004-2005 ging het om slechts 15 studenten, in het schooljaar 2010-2011 al om 69 studenten. In het schooljaar 2013-2014 verdubbelde dat nog eens bijna tot 131 studenten. Ook uit andere landen in de regio komen almaar meer jongeren studeren in Vlaanderen. Maar de toename is het grootst uit onze partnerlanden Mozambique, Malawi en Zuid-Afrika.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Dank u, minister-president, voor het zeer genuanceerde antwoord. Binnenkort gaan we via de databank hoger onderwijs beschikken over meer accurate gegevens, die ons zullen toelaten te bekijken of het een trend is. Zoals de heer Kennes aangeeft, benadruk ik ook dat we waakzaam moeten blijven. Minister-president, u beaamt dat we het draagvlak moeten uitbreiden en in het oog moeten blijven houden. De inspanningen van de overheid zijn heel belangrijk. Het is heel goed dat het aantal studenten uit die landen naar ons verhoogt. We komen er later zeker nog op terug.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de nefaste effecten van bosbouw in Mozambique
– 2187 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Vlaanderen heeft een verregaande samenwerking met Mozambique. Het indicatief programma voor ontwikkelingssamenwerking loopt eind dit jaar af. Gedurende vijf jaar werd er zo'n 25 miljoen euro in Mozambique geïnvesteerd.

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in Mozambique is rond de gezondheidszorg geconcentreerd. Naast de gezondheidssector worden evenwel ook nog andere initiatieven in deelsectoren ondersteund. De samenwerking in Mozambique heeft reeds verschillende malen het onderwerp van discussies in deze commissie gevormd. Zo zijn onder meer de politieke crisis in het land en de recente overstromingen hier aan bod gekomen.

Recent is echter ook een ander probleem opgedoken. In de noordelijke provincie Niassa is bosbouw populair. Vooral sinds de eeuwwisseling is het planten van bossen in de regio zeer populair bij buitenlandse investeerders. De provincie is een uitgestrekt gebied van 129.000 vierkante kilometer in het noorden van Mozambique. Gemiddeld wonen er slechts acht mensen per vierkante kilometer. Bosbouw lijkt dan ook de ideale oplossing voor deze regio. Bovendien is er wereldwijd een stijgende vraag naar hout. De overheid heeft de mogelijkheden gezien en heeft aangekondigd dat er tegen 2030 335.000 hectaren aan bosplantages moeten komen. De lokale inwoners zouden dan op die plantages worden tewerkgesteld. Een van de buitenlandse investeerders die hierop heeft ingetekend, is de Malonda Foundation, een stichting die door de overheden van Zweden en Mozambique is opgericht. Er zijn ook bijdragen afkomstig uit Noorwegen, Denemarken en Nederland.

De projecten van de stichting hebben echter desastreuze gevolgen voor de lokale en landelijke gemeenschappen. De toegang tot vruchtbaar land is voor die gemeenschappen plots aanzienlijk beperkt. Dat is uiteraard nefast voor hun eigen voedselvoorzieningen. Bovendien blijken de jobs op de plantages van een enorm slechte kwaliteit. De tijdelijke en seizoensgebonden jobs bieden de arbeiders onvoldoende inkomsten om van te leven. Op die manier loopt ook de toegang tot medische voorzieningen spaak. Het recht op een menswaardig bestaan komt in het gedrang.

De problemen in de provincie zijn echter niet alleenstaand. Recent zijn berichten opgedoken dat gelijkaardige grootschalige bosprojecten dezelfde druk op lokale gemeenschappen en hun arbeiders zetten. In de provincie Manica wordt van de overheid een nationaal plan geëist om de kleinschalige landbouw te beschermen en de rechten van de kleine boeren te verzekeren. Tijdens de vorige legislatuur heeft het Vlaams Parlement daar in een resolutie ook aandacht aan besteed. Ik citeer punt 7: "Buitenlandse investeerders in onze partnerlanden, staten en privébeleggingsfondsen op te roepen om investeringen te stimuleren die duurzame banen scheppen en volwaardige inkomens garanderen op het platteland".

Minister-president, bent u op de hoogte van deze problematiek in het partnerland Mozambique? Hebben deze ontwikkelingen een invloed op de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking? Zult u in dat verband stappen zetten? Wat zullen die stappen inhouden? Is er al uitsluitel of Mozambique voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking een partnerland blijft? Wat zullen de komende vijf jaar de prioriteiten zijn?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, het probleem van de impact van de grootschalige bosbouwprojecten op de lokale gemeenschappen is me uiteraard bekend. Eerst heeft een onderzoeker uit Noorwegen daar de aandacht op gevestigd. Vervolgens hebben mensenrechtenorganisaties, de media en dergelijke dat aangekaart.

De Vlaamse Regering steunt geen grootschalige bosbouwprojecten in onze partnerlanden. Voor ons staat de leefbaarheid van de aanwezige gemeenschappen centraal. We proberen daarbij steeds twee zaken te verzoenen, namelijk economische activiteiten en een doeltreffend bosbeheer. De bosland-bouw is een mooi voorbeeld van een manier om die twee aandachtspunten met elkaar te verzoeken. In bepaalde gebieden hangen de inkomsten van gezinnen zeer nauw samen met de opbrengsten uit landbouw in bosgebieden.

In dat verband werkt het Departement internationaal Vlaanderen samen met het World Agroforestry Centre (WAC). Het WAC bouwt thans een secretariaat uit dat de trainingsprogramma's voor duurzame bosbouw in zuidelijk Afrika, met inbegrip van Mozambique, coördineert. Sinds 2010 hebben we hier in totaal 1.937.057 euro aan betaald.

Ik verwijs ook naar de projecten van het Vlaams Fonds voor Tropisch Bos (VFTB) van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE). Alle met dit fonds verbonden projecten zijn in de databank van het Departement internationaal Vlaanderen te vinden. Sinds 2010 heeft de Vlaamse overheid met dit fonds 959.357 euro besteed.

In Mozambique ligt onze geografische focus op de provincie Tete. De thematische focus ligt op de gezondheidszorg. Vlaanderen is niet betrokken bij de grootschalige bosbouwprojecten in de provincies Niassa of Malica. Deze projecten hebben bijgevolg ook geen invloed op de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

We weten dat de Mozambikaanse autoriteiten, mede vanwege het protest van de lokale bevolking, op de hoogte zijn van de negatieve impact van land-grabbing op de ontwikkeling van hun land. De autoriteiten zien zich bijgevolg genoodzaakt dit proces aan te pakken.

Niettemin heb ik mijn diensten opgedragen om aandacht te schenken aan deze problematiek tijdens de komende tweejaarlijkse consultatie met de Mozambikaanse partners, die overmorgen van start gaat, en tijdens de behandeling van de algemene omgevingsanalyse, waarin de uitdagingen tijdens de komende samenwerkingsperiode worden geschetst. Mijn administratie zal dit van nabij opvolgen tijdens de tweejaarlijkse consultatie en door middel van kennisdeling met de Mozambikaanse overheid. We zullen de onderzoeksresultaten delen van het universitair project betreffende land-grabbing dat met de steun van de Vlaamse overheid loopt in ons ander partnerland, Zuid-Afrika.

Wat de derde vraag betreft, verwijs ik naar de beleidsnota, waarin ik me ertoe heb verbonden gedurende deze regeerperiode in Mozambique actief te blijven. Dat staat duidelijk in het Vlaams regeerakkoord. Tijdens de periode 2016-2020 zullen we, onder meer op vraag van de Mozambikaanse overheid, de Vlaamse expertise in de gezondheidssector blijven inzetten.

Om redenen van continuïteit en effectiviteit beperken we ons tot die ene sector. Op die manier kunnen we de coördinatiekosten terugdringen en onze middelen veel efficiënter bundelen. Een versplintering over meerdere sectoren zou de slagkracht van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking ondergraven.

Als deze commissie ooit de kans zou zien, zou ze het project in de provincie Tete moeten bezoeken. Ik weet dat het een verre reis is. Voor mij is het ook twee legislaturen geleden. Ik had toen een zeer goed contact met de Mozambikaanse minister van Volksgezondheid.

Het was toen duidelijk te zien dat stelselmatig werk werd gemaakt van de gezondheidszorg. Er werd gewerkt met centrale klinieken met een zeer breed aanbod. Verspreid in de regio waren er ook kleinere klinieken en posten waar de basisvoorzieningen beschikbaar waren. Er is ginds ontzettend veel werk op het vlak van de gezondheidszorg. Mensen moeten soms hele dagreizen afleggen om een goede medische post te vinden. Toen werd op een zeer goede manier aan de stelselmatige uitwerking gewerkt. Ik neem aan dat dit nog steeds het geval is. Met onze universitaire ziekenhuizen en met Artsen Zonder Grenzen beschikken we over uitstekende mensen voor die samenwerking.

Het onderhandelingsproces met de Mozambikaanse overheid is begonnen. Toevallig vindt de tweejaarlijkse consultatie overmorgen plaats. Het is de bedoeling dan de nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor de komende jaren voor te bereiden.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Volgens de Food and Agriculture Organization (FAO) van de VN is Mozambique heel gevoelig voor land grabs. Ik ben blij dat u dit zult blijven opvolgen. Ik ben zeer benieuwd wat overmorgen, tijdens de tweejaarlijkse consultatie, uit de bus zal komen. Ik hoop in elk geval dat u ons daarvan op de hoogte zult houden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.